

Facultatea de Hidrotehnică, Geodezie
și Ingineria Mediului
Matematici Superioare, Semestrul I,
Lector dr. Lucian MATICIUC

SEMINARUL 6 & 7.

Cap. III. Limite de funcții. Continuitate (continuare)

1. Se dă $f : [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, continuă cu $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = 2$. Să se arate că f este mărginită.

Rezolvare:

Aplicăm Teorema lui Weierstrass: O funcție continuă pe o mulțime compactă este mărginită și își atinge marginile.

Observație: O submulțime compactă din \mathbb{R} înseamnă o mulțime închisă și mărginită în \mathbb{R} .

Vom aplica definiția cu ε și δ pentru a explicita limita $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = 2$. În cazul nostru $x \rightarrow \infty$ deci definiția este: pentru orice $\varepsilon > 0$, există un număr $\delta = \delta(\varepsilon) > 0$ (în cazul acesta δ trebuie să fie suficient de mare) a.î. oricare ar fi $x > \delta$ să rezulte $|f(x) - 2| < \varepsilon$. Să luăm de exemplu $\varepsilon = 1$ deci există $\delta > 0$ a.î. oricare ar fi $x > \delta$ să rezulte $|f(x) - 2| < 1$. Deci pentru $x \in (\delta, \infty)$ avem că

$$|f(x) - 2| < 1 \Leftrightarrow -1 < f(x) - 2 < 1 \Leftrightarrow 1 < f(x) < 3$$

adică f este mărginită (inferior de 1 și superior de 3).

Acum dacă $x \in [0, \delta]$ (care e interval compact), avem că f este mărginită pe intervalul $[0, \delta]$ (am aplicat Teorema lui Weierstrass, deoarece f e continuă).

Deci f este mărginită pe domeniul $[0, \infty)$ deoarece este mărginită și pe $[0, \delta]$ (din Teorema lui Weierstrass) și pe (δ, ∞) .

Cap. IV. Derivate și diferențiale.

1. Să se studieze **derivabilitatea** următoarei funcții în punctul indicat:

$$f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \sqrt[3]{x-1}, x_0 = 1$$

Rezolvare:

Aplicăm Definiția: Funcția $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ spunem că este **derivabilă** în punctul x_0 dacă limita

$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0}$ există și este finită. Limita se numește derivata funcției f în punctul x_0 și se

va nota cu $f'(x_0)$ sau cu $\frac{df}{dx}(x_0)$.

Observația: Dacă limita $\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0}$ există și este infinită atunci spunem că funcția f **are derivată (infinită) dar nu este derivabilă**.

Definiția: a) Funcția $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ spunem că este **derivabilă la stânga** în punctul x_0 dacă limita

$\lim_{x \nearrow x_0} \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0}$ există și este finită. Limita se numește derivata la stânga a funcției f în punctul

x_0 și se va nota cu $f'_s(x_0)$.

b) Funcția $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ spunem că este **derivabilă la dreapta** în punctul x_0 dacă limita $\lim_{x \searrow x_0} \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0}$ există și este finită. Limita se numește **derivata la dreapta a funcției f în punctul x_0** și se va nota cu $f'_d(x_0)$.

Teorema: Funcția f are derivată în punctul $x = x_0$ dacă și numai dacă are derivate laterale egale în x_0 .

Calculăm limita

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1} &= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt[3]{x-1} - 0}{x - 1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x-1)^{1/3}}{x-1} \\ &= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{1}{(x-1)^{1-1/3}} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{1}{(x-1)^{2/3}} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{1}{(x-1)^{2/3}} \end{aligned}$$

Observăm că este necesar să calculăm limitele laterale:

$$\begin{aligned} f'_s(1) &= \lim_{x \nearrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1} = \lim_{x \nearrow 1} \frac{1}{(x-1)^{2/3}} = \frac{1}{(0-)^{2/3}} = \frac{1}{0_+} = \infty \\ f'_d(1) &= \lim_{x \searrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1} = \lim_{x \searrow 1} \frac{1}{(x-1)^{2/3}} = \frac{1}{(0+)^{2/3}} = \frac{1}{0_+} = \infty \end{aligned}$$

Deci există $f'(1) = f'_s(1) = f'_d(1) = \infty$ adică funcția are derivată (și ea este infinită) dar f nu este derivabilă.

2. Să se stabilească dacă următoarele funcții au derivate, dacă sunt derivabile în punctele indicate și care este natura acestor puncte:

$$a) f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \begin{cases} 5^x - 1 & , x < 0 \\ \ln(1+x) & , x \geq 0 \end{cases}, x_0 = 0,$$

$$b) f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \begin{cases} \sin x & , x \leq 0 \\ x & , x > 0 \end{cases}, x_0 = 0,$$

$$c) f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \sqrt{|x^2 - 1|}, x_0 = 1, x_0 = -1.$$

Rezolvare:

Pentru teorie vezi exercițiul 1. Mai aplicăm și Definiția: 1) Dacă există derivatele laterale și sunt diferite și cel puțin una din ele este finită atunci punctul $M(x_0, f(x_0))$ de pe grafic se numește **punct unghiular**.

2) Dacă una din derivatele laterale este $+\infty$ iar cealaltă este $-\infty$ atunci punctul $M(x_0, f(x_0))$ de pe grafic se numește **punct de întoarcere**.

a) Calculăm derivatele laterale

$$f'_s(0) = \lim_{x \nearrow 0} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = \lim_{x \nearrow 0} \frac{5^x - 1 - \ln 1}{x} = \lim_{x \nearrow 0} \frac{5^x - 1}{x} = \ln 5$$

și

$$\begin{aligned} f'_d(0) &= \lim_{x \searrow 0} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = \lim_{x \searrow 0} \frac{\ln(1+x) - \ln 1}{x} = \lim_{x \searrow 0} \frac{\ln(1+x)}{x} \\ &= \lim_{x \searrow 0} \frac{1}{x} \ln(1+x) = \lim_{x \searrow 0} \ln(1+x)^{\frac{1}{x}} = \ln \lim_{x \searrow 0} (1+x)^{\frac{1}{x}} = \ln e = 1 \end{aligned}$$

decă f are derivate laterale finite dar diferite deci nu are derivată deoarece

$$f'_s(0) = \ln 5 \neq 1 = f'_d(0)$$

Avem că punctul $M(0, f(0)) = M(0, 0)$ este punct unghiular pentru graficul lui f .

b)

$$f'_s(0) = \lim_{x \nearrow 0} \frac{f(x)-f(0)}{x-0} = \lim_{x \nearrow 0} \frac{\sin x - \sin 0}{x} = 1$$

$$f'_d(0) = \lim_{x \searrow 0} \frac{f(x)-f(0)}{x-0} = \lim_{x \searrow 0} \frac{x}{x} = 1$$

deci f este derivabilă în punctul $x = 0$ și $f'(0) = f'_s(0) = f'_d(0) = 1$.

c) Luăm mai întâi cazul $x_0 = 1$

$$f'_s(1) = \lim_{x \nearrow 1} \frac{f(x)-f(1)}{x-1} = \lim_{x \nearrow 1} \frac{\sqrt{|x^2-1|}}{x-1} = \lim_{x \nearrow 1} \frac{\sqrt{|(x-1)(x+1)|}}{x-1}$$

$$= \lim_{x \nearrow 1} \frac{\sqrt{x+1}\sqrt{1-x}}{x-1} = \lim_{x \nearrow 1} \frac{\sqrt{x+1}\sqrt{1-x}}{-(1-x)} = \lim_{x \nearrow 1} \frac{\sqrt{x+1}}{-\sqrt{1-x}} = \frac{\sqrt{2}}{-0_+} = -\infty$$

și

$$f'_d(1) = \lim_{x \searrow 1} \frac{f(x)-f(1)}{x-1} = \lim_{x \searrow 1} \frac{\sqrt{|x^2-1|}}{x-1}$$

$$= \lim_{x \searrow 1} \frac{\sqrt{|(x-1)(x+1)|}}{x-1} = \lim_{x \searrow 1} \frac{\sqrt{x+1}}{\sqrt{x-1}} = \frac{\sqrt{2}}{0_+} = \infty$$

deci avem $f'_s(1) = -\infty$ și $f'_d(1) = \infty$ adică f nu are derivată în punctul 1 și punctul $M(1, f(1)) = M(1, 0)$ este punct de întoarcere.

Observație: am folosit limitele importante

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{a^x - 1}{x} = \ln a \quad \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x)}{x} = 1$$

și explicitarea modului

$$|x| = \begin{cases} x & , x \geq 0 \\ -x & , x < 0 \end{cases}$$

3. Să se determine abscisa punctului în care **tangenta la graficul funcției** $f(x) = \frac{x+1}{x-3}$, formează unghiul $3\pi/4$ cu axa Ox (se cunoaște valoarea $\text{tg}(3\pi/4) = -1$).

Rezolvare:

Aplicăm următoarea interpretare a derivatei unei funcții: *Derivata $f'(x_0)$ a funcției f în punctul x_0 este, din punct de vedere geometric, panta tangentei la graficul funcției f în punctul x_0 .*

Definiție: Dacă avem dreapta $y = mx + n$, $m \neq 0$, atunci panta dreptei este m și este egală cu tangenta unghiului făcut de dreaptă cu axa Ox .

În cazul nostru tangenta la graficul funcției $f(x) = \frac{x+1}{x-3}$ este

$$f'(x) = \left(\frac{x+1}{x-3}\right)' = \frac{(x+1)'(x-3) - (x+1)(x-3)'}{(x-3)^2} = \frac{(x-3) - (x+1)}{(x-3)^2} = \frac{-4}{(x-3)^2}$$

Deci m într-un punct curent x este $\frac{-4}{(x-3)^2}$. Pe de altă parte $m = \text{tg}\alpha$ unde α este unghiului făcut de dreaptă cu axa Ox adică $3\pi/4$ deci

$$m = \text{tg}(3\pi/4) = -1$$

Vom obține atunci ecuația

$$\frac{-4}{(x-3)^2} = -1 \Leftrightarrow (x-3)^2 = 4 \Leftrightarrow x-3 = 2 \text{ sau } x-3 = -2$$

adică abscisele celor două puncte sunt soluțiile $x_1 = 5$, $x_2 = 1$ iar cele două puncte de pe grafic sunt $A(x, f(x))$ adică $A_1(5, 3)$, $A_1(1, -1)$.

4. Să se determine abscisa c a unui punct în care tangenta la graficul funcției $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \begin{cases} (x+2)/2, & x \leq 0 \\ \sqrt{x+1}, & x > 0 \end{cases}$, să fie paralelă cu coarda ce unește punctele de pe grafic de abscise $x_1 = -4, x_2 = 3$.

Rezolvare:

Punctele de pe grafic de abscise $x_1 = -4, x_2 = 3$ sunt $A_1(-4, f(-4)) = A_1(-4, -1)$ și $A_2(3, f(3)) = A_2(3, 2)$. Dreapta ce unește cele două puncte are ecuația

$$\frac{x-(-4)}{3-(-4)} = \frac{y-(-1)}{2-(-1)} \Leftrightarrow \frac{x+4}{7} = \frac{y+1}{3} \Leftrightarrow y = \frac{3}{7}x + \frac{5}{7}$$

deci panta acestei drepte este $3/7$. Pe de altă parte două drepte sunt paralele dacă și numai dacă au aceeași pantă. Deci panta tangentei într-un punct x este de $3/7$ și conform exercițiului 3.

panta este $f'(x)$. Dar $f'(x) = \begin{cases} \frac{1}{2}, & x \leq 0 \\ \frac{1}{2\sqrt{x+1}}, & x > 0 \end{cases}$ deci vom rezolva ecuația $f'(x) = 3/7$.

Evident nu putem lua $x \leq 0$. Pentru $x > 0$ ecuația devine

$$\frac{1}{2\sqrt{x+1}} = \frac{3}{7} \Leftrightarrow x = \frac{13}{36}$$

Deci punctul de pe grafic în care tangenta are panta $3/7$ are abscisa $13/36$.

Observație: 1) ecuația unei drepte care trece prin punctele $A(x_1, y_1), A(x_2, y_2)$ are ecuația

$$\frac{x-x_1}{x_2-x_1} = \frac{y-y_1}{y_2-y_1}$$

2) Două drepte sunt paralele dacă și numai dacă au aceeași pantă.

5. Să se arate că există cel puțin un număr real $a > 0$ cu proprietatea $a^x \geq x^a, \forall x > 0$.

Rezolvare:

Aplicăm **Teorema lui Fermat**: Dacă $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ are derivată într-un punct de extrem x_0 din interiorul intervalului I atunci derivata sa este nulă în acest punct, adică $f'(x_0) = 0$.

Definiția: 1) Spunem că x_0 este **punct de maxim local** pentru funcția f dacă are loc $f(x) \leq f(x_0)$, oricare ar fi x într-o vecinătate a lui x_0 .

2) Spunem că x_0 este **punct de minim local** pentru funcția f dacă are loc $f(x) \geq f(x_0)$, oricare ar fi x într-o vecinătate a lui x_0 .

3) Punctele de maxim și minim local se numesc puncte de extrem local pentru funcția f .

În cazul nostru dacă vrem ca $a^x \geq x^a, \forall x > 0$ atunci să notăm cu $f(x) = a^x - x^a, f : (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$ deci are loc

$$f(x) \geq 0 = f(a), \forall x \in (0, \infty)$$

adică $x = a$ este punct de minim local. Deci trebuie ca

$$\begin{aligned} f'(a) = 0 &\Leftrightarrow (a^x \ln a - ax^{a-1})|_{x=a} = 0 \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow a^a \ln a - aa^{a-1} = 0 \Leftrightarrow \ln a = 1 \Leftrightarrow a = e \end{aligned}$$

Deci în mod necesar trebuie ca $a = e$ adică are loc

$$e^x \geq x^e, \forall x \in (0, \infty).$$

6. Fie $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 1 + x^m(x-1)^n$, $m, n \in \mathbb{N}^*$. Să se arate că ecuația $f'(x) = 0$ are cel puțin o soluție în intervalul $(0, 1)$.

Rezolvare:

Aplicăm **Teorema lui Rolle**: Fie I un interval, $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ și $a, b \in I$. Dacă:

1) funcția f este continuă pe $[a, b]$,

2) funcția f este derivabilă (a, b) ,

3) $f(a) = f(b)$,

atunci există cel puțin un punct $c \in (a, b)$ în care derivata se anulează, $f'(c) = 0$.

În cazul nostru avem în mod evident că f este funcție continuă pe \mathbb{R} deci și pe $[0, 1]$, derivabilă pe \mathbb{R} deci și pe $(0, 1)$ și avem că $f(0) = f(1) = 0$. Deci există cel puțin un punct $c \in (0, 1)$ în care derivata se anulează adică $f'(c) = 0$.

7. Se consideră funcția $f : [-1, 1] \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \begin{cases} x^2 + mx + n & , x \in [-1, 0] \\ px^2 + 4x + 4 & , x \in (0, 1] \end{cases}$, $m, n, p \in \mathbb{R}$.

Să se determine parametrii m, n, p a.î. f să satisfacă condițiile de aplicabilitate ale **teoremei lui Rolle** pe $[-1, 1]$ și să se aplice efectiv această teoremă.

Rezolvare:

Impunem condițiile teoremei lui Rolle. Trebuie ca f să fie continuă pe $[-1, 1]$. Avem f evident continuă pe $[-1, 0) \cup (0, 1]$ iar în $x = 0$ calculăm limitele laterale, $f(0-0) = \lim_{x \nearrow 0} f(x) =$

$$\lim_{x \nearrow 0} (x^2 + mx + n) = n \text{ iar } f(0+0) = \lim_{x \searrow 0} f(x) = \lim_{x \searrow 0} (px^2 + 4x + 4) = 4 \text{ deci pentru ca } f$$

să fie continuă în 0 trebuie ca $n = 4$. Deci $f(x) = \begin{cases} x^2 + mx + 4 & , x \in [-1, 0] \\ px^2 + 4x + 4 & , x \in (0, 1] \end{cases}$.

În continuare trebuie ca f să fie derivabilă pe $(-1, 1)$. Avem f evident derivabilă pe $(-1, 0) \cup (0, 1)$ iar în $x = 0$ calculăm derivatele laterale,

$$f'_s(0) = \lim_{x \nearrow 0} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = \lim_{x \nearrow 0} \frac{x^2 + mx + 4 - 4}{x} = \lim_{x \nearrow 0} (x + m) = m$$

$$f'_d(0) = \lim_{x \searrow 0} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = \lim_{x \searrow 0} \frac{px^2 + 4x + 4 - 4}{x} = \lim_{x \searrow 0} (px + 4) = 4$$

deci pentru ca f să fie derivabilă în 0 trebuie ca $m = 4$.

$$\text{Deci } f(x) = \begin{cases} x^2 + 4x + 4 & , x \in [-1, 0] \\ px^2 + 4x + 4 & , x \in (0, 1] \end{cases}$$

Mai impun ca $f(-1) = f(1) \Leftrightarrow (-1)^2 + 4(-1) + 4 = p1^2 + 4 + 4 \Leftrightarrow p = -7$

Deci $f(x) = \begin{cases} x^2 + 4x + 4 & , x \in [-1, 0] \\ -7x^2 + 4x + 4 & , x \in (0, 1] \end{cases}$ și din Rolle obținem că există cel puțin un

punct $c \in (-1, 1)$ a.î. $f'(c) = 0$. Dar $f'(x) = \begin{cases} 2x + 4 & , x \in [-1, 0] \\ -14x + 4 & , x \in (0, 1] \end{cases}$ deci dacă $x \in$

$[-1, 0]$ atunci ecuația devine $2x + 4 = 0 \Leftrightarrow x = -2 \notin [-1, 0]$, iar dacă $x \in (0, 1]$ atunci ecuația devine $-14x + 4 = 0 \Leftrightarrow x = 2/7 \in (0, 1]$. Deci $c = 2/7$.

8. Să se arate că:

a) $\arctg x + \arctg x = \pi/2, \forall x \in \mathbb{R}$

b) $\arcsin x + \arctg \frac{\sqrt{1-x^2}}{x} = \begin{cases} -\pi/2 & , x \in [-1, 0) \\ \pi/2 & , x \in (0, 1] \end{cases}$.

Rezolvare:

Aplicăm **prima consecință a teoremei lui Lagrange**: Dacă funcția f are derivata nulă pe un interval I atunci f este constantă pe acel interval.

a) Să notăm cu $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \arctg x + \operatorname{arcctg} x$.

Avem

$$f'(x) = \frac{1}{1+x^2} + \frac{-1}{1+x^2} = 0, \forall x \in \mathbb{R}$$

deci $f(x) = c, \forall x \in \mathbb{R}$. Constanta $c \in \mathbb{R}$ se va determina dând valori particulare lui x , astfel dacă luăm $x = 1$ atunci avem

$$\begin{aligned} f(1) &= \arctg 1 + \operatorname{arcctg} 1 = c \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow \pi/4 + \pi/4 &= c \Leftrightarrow c = \pi/2 \end{aligned}$$

deci

$$\arctg x + \operatorname{arcctg} x = \pi/2, \forall x \in \mathbb{R}$$

b) Luăm $f_1 : [-1, 0) \rightarrow \mathbb{R}$, $f_1(x) = \arcsin x + \operatorname{arctg} \frac{\sqrt{1-x^2}}{x}$. Calculăm derivata

$$\begin{aligned} f_1'(x) &= \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} + \frac{1}{1 + \frac{(\sqrt{1-x^2})^2}{x^2}} \left(\frac{\sqrt{1-x^2}}{x} \right)' = \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} + \frac{x^2 (\sqrt{1-x^2})' x - \sqrt{1-x^2} x'}{x^2} \\ &= \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} + \left(\frac{1}{2\sqrt{1-x^2}} (1-x^2)' x - \sqrt{1-x^2} \right) \\ &= \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} + \left(\frac{-x^2}{\sqrt{1-x^2}} - \frac{1-x^2}{\sqrt{1-x^2}} \right) = 0, \forall x \in [-1, 0) \end{aligned}$$

Deci $f_1(x) = c_1, \forall x \in [-1, 0)$ de unde avem în particular, pentru $x = -1$ că $\arcsin(-1) + \operatorname{arctg} \frac{\sqrt{1-(-1)^2}}{-1} = c_1 \Leftrightarrow -\pi/2 + 0 = c_1 \Leftrightarrow c_1 = -\pi/2$.

Să luăm acum $f_2 : (0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$, $f_2(x) = \arcsin x + \operatorname{arctg} \frac{\sqrt{1-x^2}}{x}$. Evident au loc aceleași calcule ca mai sus adică $f_2'(x) = 0$ deci $f_2(x) = c_2, \forall x \in (0, 1]$ de unde avem în particular, pentru $x = 1$ că $\arcsin 1 + \operatorname{arctg} \frac{\sqrt{1-1^2}}{1} = c_2 \Leftrightarrow \pi/2 + 0 = c_2 \Leftrightarrow c_2 = \pi/2$. Deci

$$f(x) = \begin{cases} -\pi/2 & , x \in [-1, 0) \\ \pi/2 & , x \in (0, 1] \end{cases}$$

9. Folosind corolarul teoremei lui Lagrange, să se studieze derivabilitatea următoarei funcții

$$\text{în punctul indicat: } f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \begin{cases} x^2 + 1 & , x \leq 0 \\ \ln(x+1) + x + 1 & , x > 0 \end{cases}, x_0 = 0.$$

Rezolvare:

Aplicăm **a treia consecință a teoremei lui Lagrange**: Dacă f este continuă pe I , derivabilă pe $I \setminus \{x_0\}$ și dacă derivata sa are limită în punctul x_0 , atunci $f'(x_0)$ există și are loc $f'(x_0) = \lim_{x \rightarrow x_0} f'(x)$.

Evident f continuă pe domeniul \mathbb{R}^* . Studiem continuitatea în 0.

$$f(0-0) = \lim_{x \nearrow 0} f(x) = \lim_{x \nearrow 0} (x^2 + 1) = 1$$

$$f(0+0) = \lim_{x \searrow 0} f(x) = \lim_{x \searrow 0} (\ln(x+1) + x + 1) = \ln 1 + 1 = 1$$

deci $f(0-0) = f(0+0) = f(0) = 1$ adică f continuă în 0. Deci f continuă pe domeniul \mathbb{R} . În ceea ce privește derivata avem evident f derivabilă pe \mathbb{R}^* și

$$f'(x) = \begin{cases} 2x & , x < 0 \\ \frac{1}{1+x} + 1 & , x > 0 \end{cases}$$

Observăm acum că $\lim_{x \rightarrow 0^+} f'(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} 2x = 0$ și $\lim_{x \rightarrow 0^-} f'(x) = \lim_{x \rightarrow 0^-} \left(\frac{1}{1+x} + 1 \right) = 2$ deci nu există $\lim_{x \rightarrow 0} f'(x)$ deci f nu este derivabilă în punctul 0.

Punctul $A(0, f(0)) = A(0, 1)$ este punct unghiular pentru graficul lui f (pentru definiție vezi exercițiul 2.).

10. Folosind monotonia unor funcții alese convenabil să se demonstreze inegalitățile:

$$a) \ln x \leq x - 1, \forall x > 0, \quad b) \arctg x > \frac{x}{1+x^2}, \forall x > 0$$

Temă: se va aplica *a doua consecință a teoremei lui Lagrange*.